

עבירות הצתה

על פי חוק, ההצתה המכוונת מוגדרת כפשע של הבערת אש מתוך כוונה זדונית רעה במטרה לפגוע ברכוש, ציוד, אנשים, טבע או צמחיה. במרבית המקרים, כאשר מדובר בהצתה מכוונת, הכוונה היא להצית אש ברכוש של אחרים במטרה לבצע מעשה ונדליזם משחית ואף גרימת חבלה עצמית במטרה לזכות בכספי ביטוח תוך יצירת מצג שווא הגובל בהונאה ומרמה. מהי עבירת הצתה? מה רף הענישה בעבירות הצתה? איך מתמודדים עם אישום פלילי בגין הצתה? עו"ד אסף דוק מסביר על יסודות העבירה ומרכיביה.

מהי עבירת הצתה?

עבירות ההצתה השונות המתקיימות בישראל מחולקות למספר קטגוריות שונות ובייחוד כאשר מדובר בעבירות לצרכי ביצוע מעשים פליליים הקבועים בחוק בסעיף 448 לחוק העונשין, פרט למקרי הצתה המבוססים על רקע נפשי ומקורם במחלה המכונה "פירומניה".

סעיף 448 בחוק העונשין, הנו הקובע את סוג ורמת הענישה על עבירות הצתה - הבה ונציץ על סוגי הענישה הקיימים בחוק:

- העונש העומד לאדם המקיים הצתה ברכוש אשר אינו שייך לו הוא **15 שנות מאסר**.
- העונש העומד לאדם המקיים הצתה ברכוש השייך למדינה, בנכס המשמש את הציבור, באתר טבע, בצמחיה ואף במטרה לפגוע בבני אדם הוא **20 שנות מאסר**.
- העונש העומד לאדם המקיים הצתה ברשלנות ולא מתוך כוונה תחילה הוא **3 שנות מאסר**.

המחוקק בישראל עושה את ההבדלה בין הבערת אש במזיד ברכוש של אדם אחר הנחשבת כעבירת פשע, לבין הבערת אש ברשלנות ולא מתוך כוונה תחילה, שהיא עבירה קלה יותר והעונש הנלווה לה נמוך מבין השלושה.

קיומה של השריפה על-פי הגדרת המחוקק הוא מרכיב מהותי בעבירה שלא יכלה להתקיים אילולא הייתה מקדימה לה ההצתה. יחד עם זאת, אדם המבעיר את רכושו שלו מכל סיבה אשר תהא, בין אם בכוונה תחילה ובמזיד ובין אם ברשלנות, לא יוכל להיות מואשם בעבירות הצתה, גם אם הדבר נעשה במרמה לצרכי הונאת ביטוח וכדומה.

הגדרת ההצתה בראי בית המשפט והמחוקק עומדת על 4 סייגים הקבועים בחוק ובייחוד כאשר ההצתה כוונה מראש לרכוש אדם אחר ובה נכללים המרכיבים הבאים:

הצתה במזיד

חשוב להבהיר כי בשונה מעבירות פליליות אחרות הקיימות בחוק שנעברות במזיד, כאן בנקודה זו המונח "במזיד" משמעותו עשיית מעשה הגורם סיכון גבוה לשריפה וכלל לא חשוב אם תוכנן הדבר מראש קרי "בכוונה תחילה" או מתוך רצונו של העבריין לשרוף רכוש או נכס.

שריפה

כאן לא ממש משנה אם הנזק כתוצאה מהשריפה הנו משמעותי יותר או פחות, מספיקה תוצאת החריכה של כל חלק מהנכס כדי לספק את מרכיב העבירה. יש לציין כי שינוי צבע בבית כתוצאה מעשן לא יכול להיכלל בתוצאת החריכה ויש צורך להוכיח נזק ממשי למבנה עצמו. לא מספיק שיהיה נזק לשטיח או טפטים כדי לבסס את עבירת השריפה, מספיק שתהיה כל פגיעה ממשית לנכס שנגרם מהשריפה כתוצאה מחשיפה לאש לחום או ללהבה.

שריפה של משכן

על פי הגדרת המחוקק המונח "משכן" הנו נכס מיושב שבו מתגוררים או עובדים. הצתת נכס שאינו מיושב, כלל אינו נכלל בהגדרת ההצתה בנקודה זו, כיוון ושריפה של משכן מבחינת העבירה, מטרתה היא להגן על התושבים המחזיקים והחיים בנכס. במקרה של נכס נטוש או עזוב שלא מתגוררים בו, אך לאחר תקופה מסוימת פלש לשם אדם והחליט להתיישב בו או להתגורר בו, מבלי להיכנס לעובי הקורה בסעיפי הפלישה או הסגת הגבול, כאשר תבצע שריפה במבנה עזוב או נטוש בו התיישב האדם הראשון, תיכנס לתוקפה העבירה של שריפת משכן. אין זה משנה אם השריפה כוונה לחצר הבית או למשכן עצמו שכן לפי ראות המחוקק הבית כולל את המבנה המרכזי ומבני המשנה בחלקת הקרקע הצמודה אליהם, גינה או חניה.

שריפה של אחר

שריפה של אחר לפי אמות המידה המקובלות בישראל, מגדירות נכס השייך לאחר המתגורר בו גם אם אינו הבעלים החוקי הרשום בספרי הקרקעות על הנכס. מה שקובע הוא מי מתגורר ומתיישב בבית ואם הבית לא עזוב, נטוש או לא מושכר לאדם בודד או קבוצה של אנשים. כאן קיימת נקודה מעניינת, שוכר הנכס המתגורר בו, אשר אינו בעליו של הנכס, אשר יצית אש בו, לא יהיה אשם בעבירה של הצתה לפי המשפט המקובל במדינת ישראל, בעוד שאם בעל הנכס - יבעיר בו אש, הוא יהיה מואשם בעבירה של הצתה.

לעיתים קורה מצב לפיו מבססים חשדות על הצתות על אנשים שנקלעו לסיטואציה או אשר הסתובבו באזור האירוע וכלל אינם אשמים בדבר המעשה ורק עצם מעמד ההאשמה, הביזוי וההשפלה בידי אנשי החוק גורמים להם להודות במשהו שכלל אינם ביצעו ויכולים לסכן את חירותם.

בכל מקרה בו הואשמתם, נחשדתם ואף ביצעתם עבירת הצתה או שריפה, קלה או חמורה ככל שלא תהיה, חשוב יהיה לפני תחילת החקירה ואף לאחריה, לפנות לעו"ד פלילי, טרם ההליך הפלילי המתנהל נגדכם.

זומנתם לחקירה במשטרה או הוגש נגדכם כתב אישום בגין עבירת הצתה?

במידה ואתם עומדים בפני הליכים פליליים פנו ללא דיחוי להתייעצות עם עו"ד פלילי המתמחה בעבירות הצתה בטלפון **052-6885006** או צרו קשר דרך הטופס באתר ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.